

Nr 236

Allmän prisregleringslag;

given Stockholms slott den 1 juni 1956.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Inledande bestämmelser

1 §.

Kommer riket i krig, skola bestämmelserna i 2—9 §§ träda i tillämpning. Då kriget upphört, förordnar Konungen senast före avslutandet av den riksdagssession, som börjar näst efter krigets slut, att bestämmelserna icke vidare skola tillämpas; dock att vad nu sagts ej skall gälla, i den mån bestämmelserna alltjämt skola äga tillämpning på grund av förordnande enligt andra eller tredje stycket.

Vid krigsfara, vari riket befinner sig, äger Konungen förordna, att nämnda bestämmelser skola tillämpas. Sådant förordnande skall, vid äventyr att det eljest förfaller, inom en månad underställas riksdagen för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Bli förordnandet icke inom två månader från det underställningen skett av riksdagen gillat, är detsamma förfallet. Upphör krigsfaran, skall förordnandet av Konungen upphävas.

Har av annan orsak uppkommit betydande fara för allvarlig stegring av allmänna prisläget inom riket, äger Konungen förordna att vad i 2—9 §§ stadgas, helt eller delvis, skall under viss tid, högst ett år varje gång, äga tillämpning. Förordnandet skall inom en månad eller, om riksdagssession icke pågår, inom en månad från början av nästkommande session underställas riksdagen. Vad i andra stycket sägs om påföljden, därest underställning ej sker eller riksdagen ej inom två månader gillar förordnandet, skall äga motsvarande tillämpning i fall som nu avses.

Under tid, då bestämmelse i 2—9 §§ äger tillämpning, skola även däremot svarande stadganden i 10—22 §§ tillämpas.

Om prisreglering

2 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger föreskriva visst pris, som provas skäligt, att gälla såsom *högstpris* vid frivillig försäljning av viss förnödenhet eller frivilligt utförande av viss tjänst.

Högstpriset må icke överskridas med mindre säljaren eller den som utför tjänsten erhållit tillstånd därtill. Den som fastställt högstpriset äger bestämma på vilken myndighet det skall ankomma att bevilja sådant tillstånd.

¹ Prop. 1956: 147; L²U 34; Rskr 295.

* 145—567024. Svensk författningssamling 1956, Nr 236—238

3 §.

1 mom. Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger föreskriva, att den som frivilligt säljer viss förnödenhet eller frivilligt utför viss tjänst icke må utan tillstånd överskrida det pris å förnödenheten eller tjänsten, vilket han tillämpade å dag som i föreskriften angives, eller, om han då icke sålde förnödenhet eller utförde tjänst varom fråga är, det pris, som den angivna dagen var att anse som gängse pris eller som han före nämnda dag senast tillämpat (*stoppris*). Sker efter den i föreskriften angivna dagen överlåtelse av rörelse, i vilken försäljes förnödenhet eller utföres tjänst som i föreskriften avses, skall dock såsom stoppris för den nye innehavaren av rörelsen gälla det pris, som den föregående innehavaren högst ägt uttaga.

Föreskrift om stoppris meddelas att gälla för viss tid, högst sex månader. När skäl äro därtill, må tiden förlängas, varje gång med högst sex månader. Den som meddelat föreskrift om stoppris äger bestämma på vilken myndighet det skall ankomma att bevilja tillstånd till överskridande av stoppriset.

2 mom. Gäller stoppris beträffande viss förnödenhet eller tjänst och finnes priset vara högre än som kan anses skäligt, äger Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer föreskriva skälig sänkning av priset. Sådan föreskrift må jämväl meddelas beträffande allenast viss person som tillhandahåller förnödenhet eller tjänst.

Föreskrift som i första stycket sägs gäller under den tid stoppriset är gällande. Det fastställda priset må icke överskridas utan tillstånd av myndighet som Konungen bestämmer.

4 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger föreskriva, att viss förnödenhet icke må försäljas eller saluhållas eller viss tjänst utföras eller erbjudas med mindre högstpris eller stoppris gäller för förnödenheten eller tjänsten. Sådan föreskrift må jämväl meddelas beträffande allenast viss person som tillhandahåller förnödenhet eller tjänst.

5 §.

Ej må någon vid tillhandahållande av förnödenhet eller tjänst begära eller mottaga vederlag, som i märklig mån överstiger det i allmänhet tillämpade priset eller som eljest är att anse såsom oskäligt med hänsyn till självkostnaden och de grunder i övrigt, som allmänt tillämpas vid prissättning å liknande slag av förnödenheter eller tjänster.

6 §.

Får enligt denna lag visst pris för förnödenhet eller tjänst icke överskridas, må ej, i vidare mån än som överensstämmer med offentlig myndighets anordning, såsom villkor för förnödenhetens försäljning eller tjänstens utförande fordras att jämväl annan förnödenhet inköpes eller annan tjänst tages i anspråk, ej heller att eljest avtal slutes eller förbindelse avgives rörande annat än det parti av förnödenheten eller den tjänst varom fråga är.

7 §.

Konungen äger föreskriva, att rätt att yrkesmässigt köpa eller sälja viss förnödenhet eller yrkesmässigt utföra viss tjänst skall tillkomma endast

- 1) den som är medlem av viss sammanslutning;
- 2) den som före viss dag yrkesmässigt köpt eller sålt sådan förnödenhet eller yrkesmässigt utfört sådan tjänst.

Meddelas föreskrift, som i första stycket under 1) avses, skall, där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, rätt att yrkesmässigt köpa eller sälja förnödenheten eller utföra tjänsten medgivas jämväl den, som förbin-

der sig att ställa sig till efterrättelse de villkor som i anledning av denna lag uppställts för medlem av sammanslutningen beträffande rätten att köpa eller sälja förnödenheten eller utföra tjänsten. Föreskrift, som i första stycket under 2) avses, må meddelas endast när särskilda skäl äro därtill.

I den mån så finnes erforderligt för att hindra onödig fördyring av handeln med viss förnödenhet eller eljest för att undanröja missförhållanden inom näringslivet, vilka uppkommit i följd av de i 1 § angivna förhållandena och medföra onödig stegring av priset å viss förnödenhet eller tjänst, äger Konungen meddela föreskrift om begränsning på annat sätt än förut i denna paragraf är sagt av rätten att yrkesmässigt köpa eller sälja förnödenheten eller yrkesmässigt utföra tjänsten.

8 §.

Myndighet som Konungen bestämmer äger beträffande yrkesmässig försäljning av viss förnödenhet meddela särskilda bestämmelser angående skyldighet att å försäljningsställe hava anslag med prisuppgifter av viss beskaffenhet samt angående skyldighet att sälja förnödenheten efter vikt eller mått eller, där förnödenheten saluföres förpackad, i förpackningar märkta på visst sätt, så ock annan dylik bestämmelse, som må vara ägnad att motverka oskäligen prisstegring eller att ordna tillförsel, saluhållande eller förbrukning av förnödenheten.

Vad i första stycket är stadgat skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om yrkesmässigt utförande av viss tjänst.

9 §.

Erfordras för genomförande av prisreglering, utöver vad i 8 § sägs, föreskrift att förnödenhet må tillhandahållas endast i visst utförande, till viss myckenhet, i viss förpackning eller dylikt, ankommer på Konungen att förordna därom.

Om straff m. m.

10 §.

Den som vid tillhandahållande av förnödenhet eller tjänst uppsåtligen begär eller mottager vederlag efter högre pris än som är medgivet i föreskrift eller tillstånd, varom i 2 eller 3 § sägs, så ock den som för förnödenhet eller tjänst, vilken han avser att utnyttja i yrkesmässig förvärvsverksamhet eller som han, yrkesmässigt eller eljest, avser att mot vederlag överlåta till annan, uppsåtligen betalar eller erbjuder sig att betala sådant högre pris, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Till enahanda straff dömes den, som uppsåtligen bryter mot 5 eller 6 § eller mot föreskrift eller villkor som avses i 4, 7 eller 9 §.

11 §.

Har brott varom förmåles i 10 § icke förövats i yrkesmässig förvärvsverksamhet eller eljest i vinningssyfte och är brottet att anse som ringa, dömes till dagsböter.

12 §.

Är brott som i 10 § sägs att anse som grovt, skall dömas till fängelse eller till straffarbete i högst två år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen avsett att bereda sig otillbörlig vinst av betydande storlek, om gärningsmannen begagnat vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art.

13 §.

Förövas gärning som i 10 § sägs av oaktsamhet och är ej oaktsamheten att anse som ringa, straffes med dagsböter.

Är brottet grovt, dömes till fängelse i högst ett år eller dagsböter.

14 §.

Åsidosätter någon uppsåtligen eller av oaktsamhet bestämmelse, som meddelats jämlikt 8 §, straffes med dagsböter.

15 §.

Husbonde ansvarar för sådant i 10—14 §§ omförmålt brott, som begås av hans husfolk eller i hans arbete antagen person, liksom vore brottet begånget av honom själv, där brottet skett med hans vetskap och vilja.

16 §.

Har köpare av förnödenhet eller mottagare av tjänst medverkat till sådant i 10—13 §§ omförmålt brott, som förövats av säljaren eller den som tillhandahållit tjänsten, och är han ej enligt vad där stadgas underkastad ansvar, må han för sin medverkan straffas allenast om han uppsåtligen förlett denne till brottet. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning å säljare i fråga om köpares brott mot föreskrift eller villkor som avses i 7 §.

17 §.

Har någon förövat gärning, som enligt 10—13 §§ är belagd med straff, skall han, där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, förpliktas att till kronan utgiva värdet av avtalat eller uppburet vederlag eller, om synnerliga skäl giva anledning därtill, viss del av vederlaget.

18 §.

Brott varom förmäles i 10—13 §§ må av allmän åklagare åtalas allenast efter anmälan eller medgivande av myndighet som Konungen bestämmer.

Särskilda bestämmelser

19 §.

Med tjänst avses i denna lag verksamhet, som någon, yrkesmässigt eller eljest, självständigt utför för annans räkning. Lika med utförande av tjänst anses utövande av sådan hotell- eller pensionatrvarelse, för vilken fordras myndighets tillstånd, så ock upplåtelse av rätt att nyttja förnödenhet.

Lika med försäljning av förnödenhet anses överlåtelse eller upplåtelse av förmögenhetsrättighet av immateriell art, så ock upplåtelse av rätt att å fastighet avverka skog eller där taga torv, ler, grus, sten eller annat, som icke är att hänföra till fastighetens vanliga avkastning.

Vad i denna lag sägs om försäljning och utförande av tjänst skall gälla även där vederlaget skall utgå i annat än penningar.

20 §.

Över beslut som myndighet meddelat jämlikt 2, 3, 4 eller 8 § må talan föras hos Konungen genom besvär, som skola ingivas till vederbörande statsdepartement. Utan hinder av däröver förd klagan skall myndighetens beslut lända till efterrättelse, om ej annorlunda förordnas.

21 §.

Vad i denna lag stadgas om brott, som begåtts under tid då 2—9 §§ skola tillämpas, skall gälla även efter det nämnda bestämmelser upphört att äga tillämpning.

22 §.

Konungen äger meddela bestämmelser om delgivning, genom kungörelse eller annorledes, av föreskrift varom stadgas i 2—4 och 7—9 §§ så ock i övrigt meddela de närmare bestämmelser som erfordras för tillämpning av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1957.

Där i lag eller författning hänvisas till bestämmelse i prisregleringslagen den 30 juni 1947 (nr 303) skall hänvisningen i stället avse motsvarande stadgande i denna lag.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 1 juni 1956.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Finansdepartementet)

G. E. STRÄNG

